

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Alf-Petter Tenfjord
Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon
73 19 91 45

Vår dato
11.10.2016
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/4480-320
Deres ref.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Høring - nye oppgaver til kommunene

Generelt:

Vi viser til høringsnotat datert 01.06.2016 vedrørende ovennevnte.

Vi er enige i at oppgaver bør løses på lavest mulig forvaltningsnivå. Prinsippene om likbehandling og helhetstenkning må avveies mot det lokale selvstyret. Vi forutsetter at en slik avveining blir gjort når det besluttes hvilke oppgaver som skal overføres.

Det samlede utfordringsbildet i Sør-Trøndelag peker i retning av at det vil bli behov for andre og sterkere strukturer for oppgaveløsning i kommunesektoren.

Kommunereformen har åpnet for prosesser rundt dette. Vi ser det som viktig og riktig at kommunene styrkes for å svare ut utfordringsbildet innenfor tjenester og samfunnsutvikling.

Prinsippet bør være generalistkommuner og sterke primærkommuner, men nye oppgaver bør kunne overføres selv om kommunereformen skulle bli sluttført våren 2017 uten at alle kommuner inngår i en ny kommune. De kommunene som frivillig ønsker kommunesammenslåing, og der FM har gitt sin faglige tilråding om at disse bør bekreftes, så har de oppfylt forutsetningene om sterkere fagmiljø, økt kompetanse og kapasitet til oppgaveløsning.

For mange kommuner har det vært en motivasjon i kommunestrukturprosessen at nye oppgaver kan komme, slik at det blir viktig å få til konkrete endringer som foreslås.

Vi registrerer ellers at noen av oppgaveendringene som Stortinget slutta seg til, skal håndteres i andre løp. Det blir viktig å komme i mål også med disse.

Enkelte oppgaver etter forurensningsloven:

Støy er i utgangspunktet et utfordrende fagfelt og både regelverket (retningslinjer, forskrifter, lover) og selve faget krever god innsikt og kompetanse. I dag er praksis, i den grad bestemmelsene er gode nok, å regulere motorsportsbaner og skytebaner etter plan- og bygningsloven. Det vil

da være, slik det er beskrevet i høringen, ikke nødvendig med konsesjonsbehandling, men dette vil stille store krav til kommunene til tilsyn og faglig oppfølging av sakene. Fylkesmannen opplever at selv om det er slik i dag og, så ber kommunene i de fleste tilfeller om at Fylkesmannen som støymyndighet, følger opp disse anleggene. Vår erfaring er derfor at det pr i dag er lite kompetanse på støy og tilsyn i de fleste av kommunene. En eventuell overføring av myndighet til kommunene må derfor følges opp med en betydelig kompetanseheving både på støyfaget og på tilsyn.

Fylkesmannen synes det er uheldig å dele myndigheten for å regulere skytebaner mellom kommunene og Fylkesmannen. En sakstype bør i utgangspunktet behandles på ett nivå.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket:

Fylkesmannen er opptatt av at tilskuddsforvaltning tilknyttet veier og driftstilskudd krever både god forvalter- og god fagkompetanse. Overføringen av disse oppgavene vil derfor være avhengig av at kommunene innehar kompetanse og ressurser til å forvalte tilskuddsordningen i henhold til formålet.

Fylkesmannen konstaterer at overføring av disse oppgavene medfører en spesifisering av konkrete tiltak før Fylkesmannen foretar bevilgning til kommunene. Dette vil medføre en lengre planleggingshorisont fra søknad til innvilgning enn slik ordningen er i dag.

Rammefordeling av bevilgningen, ble utprøvd i periode 2004 – 2007 og erfaringen var at ordningen ikke fungerte etter intensjonen, spesielt med tanke på at tilskuddsordningen er knyttet til store tiltak med store tilskuddsbeløp. Dette kan imidlertid avbøtes med store kommuner eller et formalisert regionalt samarbeid mellom kommuner.

Statens styring av midlene gjennom bevilgning til kommune bør imidlertid være basert på at kommunene har mottatt konkrete søknader, og ikke på forventet aktivitet.

Departement og direktorat har gitt styringssignaler om at en større andel av driftstilskudd må forbeholdes driftstilskudd knyttet til taubaner. Dette bør presiseres i forskrift om tilskudd til Nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Tilskudd til tiltak i beiteområder:

Ordningen for tilskudd til tiltak i beiteområder er foreslått overført til kommunen. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har følgende merknader til forslaget:

Landbruks- og matdepartementet vurderer at det er hensiktsmessig at Landbruksdirektoratet fordeler avsatt ramme for tilskudd til tiltak i beiteområder til Fylkesmennene. Fylkesmannsnivået skal deretter fordele midlene videre til kommunene på grunnlag av innmeldte behov. Det legges derfor opp til tre forvaltningsnivåer i stedet for to, som i dag. LMD mener de økonomiske og administrative kostnadene med dette, inkl behov for endringer av fagsystemet, vil være moderate.

Kommunen vurderes å inneha den nødvendige kompetanse for å håndtere tilskuddsordningen, men det er da stort behov for å tilpasse fagsystemet til kommunenes behov. Fylkesmannen er også bekymret for at innføring av tre forvaltningsnivåer vil medføre redusert effektiv bruk av tilskuddsmidlene. Dette er alvorlig i og med at behovet for midler (eller kanskje heller tiltak) er stort.

Stort behov, men liten ramme for den enkelte kommune

Den organiserte beitebruken står sterkt i Sør-Trøndelag, med stor oppslutning blant saueprodusentene i fylket. For en effektiv utnytting av utmarka til beite er det særlig behov for tilrettelegging med sperregjerder, samt sanke- og skilleanlegg. Tiltakene er kostnadskreven og derfor er det stor interesse for tilskudd til tiltak i beiteområder i fylket vårt. Noen tall fra 2015 og 2016 kan belyse dette: I 2015 mottok Sør-Trøndelag 0,8 mill. kr. til tiltak i beiteområder. Hele potten ble benyttet, men bare halvparten av kommunene mottok støtte. 13 søknader ble avslått. Totalt ble det søkt om 3.8 mill kr i tilskudd i 2015. I 2016 ble rammen økt til 0,9 mill. Etter streng prioritering er midlene er nå tildelt, men mange viktige og store omsøkte prosjekt får avslag også i år.

En begrenset økonomisk ramme tilsier at potten til hver kommune blir liten. Skal midlene fordeles på kommunene slik departementet foreslår bør potten økes betraktelig. Fordeling av midler på kommunene medfører også en mindre fleksibel omfordeling av eventuelle ubrukte restmidler, noe som vil gi redusert effektiv bruk av midlene. Dette er bekymringsfullt når behovet for tiltak i fylket, sett under ett, er stort.

Behov for omfattende endringer av fagsystemet

Fagsystemet må endres hvis kommunen skal forvalte denne ordningen. Saturn er et fagsystem tilpasset fylkesmannens forvaltning av tilskudd, deriblant ordningen for tiltak i beiteområder. Fylkesmannen bruker også Saturn i forbindelse med utbetaling av tilskudd innenfor SMIL-ordningen og andre kommunale ordninger. Selv om SMIL-ordningen ble overført til kommunene i 2004 har det ikke skjedd utbedring av Saturn slik at kommunene kan bruke fagsystemet. For at kommunens håndtering av tilskuddsordningen skal være effektiv må det derfor etableres et fagsystem for kommunen som håndterer de kommunale tilskuddsordningene innfor jord- og skogbruk under ett.

Redusert regional samordning

I Sør-Trøndelag er saksbehandlingen av forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-midler) lagt til avd. for landbruk og bygdeutvikling. Det er derfor enkelt å samordne virkemiddelbruken av FKT-midlene med ordningen for tiltak i beiteområder, noe som departementet også har bedt om. Pga av knapphet på midler til tiltak i beiteområder har vi de siste årene støttet søknader om investeringsmidler til radiobjeller gjennom FKT-ordningen slik at midler til tiltak i beiteområder kan prioriteres på andre viktige tiltak.

I forbindelse med rullering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 vurderer Rovviltnemda en sterkere soneinndeling for rovvilt. Behov for å kartlegge de gode beiteene blir viktig ved prioritering av soner og dette vil medføre økt behov for midler til tiltak i beiteområder i årene framover. Fylkesmannens rolle som rådgiver for rovviltnemda og som vedtaksmyndighet for ordningen for tiltak i

beiteområder gjør det mulig å samordne bruken av midler blant annet til kartlegging av de beste beiteområdene.

Vi har flere eksempler på at beiteområdene krysser kommunegrensene og at beitetiltakene har effekt for beitelag i flere kommuner. For å ivareta kommuneovergripende tiltak vil det derfor være viktig med en tett og god dialog mellom kommunene og fylkesmannen.

Fylkesmannen som kontrollmyndighet

I endringsforslaget §6 A er det angitt at «*departementet* skal føre kontroll med kommunens forvaltning». Dette stemmer ikke med ordlyden i høringsbrevet der det står at forslaget innebærer at fylkesmannen vil føre kontroll med kommunens tilskuddsforvaltning. Det forutsettes at det er høringsbrevets ordlyd som er riktig og at det er Fylkesmannen som skal føre kontroll med kommunens forvaltning.

Med hilsen

Mari Mogstad
Ass. fylkesmann

Alf-Petter Tenfjord
direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.